

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

08 ΣΕΠ. 2014

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα 5 - 9 - 2014

Αρ. Πρωτ.: 43 699

Ταχ. Δ/ση: Νίκης 5
Πλ. Συντάγματος
Ταχ. Κώδικας: 10180
Πληροφορίες: Γ. Σταθούλη
Τηλέφωνο: 210 3332063

ΠΡΟΣ : ✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων & ΑΚΕ
ΚΟΙΝ: - Βουλευτή:
κο Νικόλαο Νικολόπουλο
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Ερώτηση με Α.Π. 1831/12-8-2014

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κος Νικόλαος Νικολόπουλος και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η ΕΤΕΑΝ ΑΕ με τη σημερινή της μορφή, καθώς και η προκάτοχός της ΤΕΜΠΜΕ, αποτελεί έναν θεσμό αποκλειστικά προσανατολισμένο στην στήριξη των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που στοχεύει στην συμπλήρωση της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος για το συγκεκριμένο τμήμα της αγοράς. Πρόκειται ουσιαστικά για ένα εργαλείο στη διάθεσή της Πολιτείας, μέσω του οποίου, θεωρητικά (από τις σχετικές πάγιες προβλέψεις του καταστατικού της) αλλά και πρακτικά (με την κατάλληλη δομή και στελέχωση) μπορεί να ασκηθεί η αναπτυξιακή πολιτική της Πολιτείας προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Με βάση τα ανωτέρω, η ΕΤΕΑΝ ΑΕ είναι αυτή τη στιγμή η καταλληλότερη επιλογή για την δημιουργία ενός μοναδικού σημείου σύγκλισης και αναφοράς των υφιστάμενων και μελλοντικών πρωτοβουλιών τόνωσης και ενίσχυσης της αγοράς των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Προφανώς το χρονοδιάγραμμα μετεξέλιξης της ΕΤΕΑΝ ΑΕ στο νέο αυτό θεσμό, υπό τη μορφή της Αναπτυξιακής Τράπεζας, είναι συνάρτηση της διεξοδικής μελέτης των θεσμικών πλαισίων όλων των πρωτοβουλιών που θα προσαρτηθούν στο νέο σχήμα, με σκοπό την κατά τα διεθνή πρότυπα νομική και εταιρική ολοκλήρωσή του και την λειτουργικότητά του προς όφελος της αγοράς των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ).

Οι τράπεζες, ανεξαρτήτως περιρρεουσών συνθηκών, παραμένουν επιχειρήσεις με σκοπό το κέρδος, ενώ παράλληλα υπόκεινται σε ιδιαίτερα αυστηρά κανονιστικά πλαίσια (εθνικά-υπερεθνικά) και σε αδιάλειπτη και συστηματική εποπτεία ως προς τη συμμόρφωσή τους με αυτά. Η απαίτηση εχέγγυων προς εξασφάλιση των απαιτήσεων από χορηγήσεις είναι μία διεθνώς παραδεκτή και διαχρονικά εφαρμοζόμενη αρχή άσκησης πιστωτικής πολιτικής, η οποία προκρίνεται ως μέτρο αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου. Σας γνωρίζουμε, πάντως, ότι άνω του 27%-30% των αιτήσεων που έχουν

εγκριθεί ήδη (από Τράπεζες και ΕΤΕΑΝ) δεν περιλαμβάνουν εμπράγματα εξασφαλίσεις. Προφανώς οι Τράπεζες προβάλλουν απαιτήσεις σε εξασφαλίσεις σε όσες περιπτώσεις αντιλαμβάνονται υψηλό ποσοστό κινδύνου. Σε αυτές τις περιπτώσεις, και εφόσον οι τράπεζες αναλαμβάνουν το 50% του συνολικού κινδύνου (ως όροι συνεργασίας στην «Επιχειρηματική Επανεκκίνηση»), δεν είναι δυνατόν να επιβληθεί πιστωτική πολιτική με διαφορετικούς κανόνες, γιατί απλά δεν θα γίνουν αποδεκτοί.

Μέχρι σήμερα, η ΕΤΕΑΝ ΑΕ λειτούργησε και λειτουργεί ικανοποιητικά (ακόμη και στην περίοδο της ύφεσης) μέσω των τραπεζών και όχι ερήμην τους. Οποιοδήποτε άλλο μοντέλο λειτουργίας (ενδεχομένως μία προσομείωση του μοντέλου λειτουργίας των εμπορικών τραπεζών, οι οποίες συναλλάσσονται απευθείας με την πελατεία τους), θα απαιτούσε διαφορετικές λειτουργικές προδιαγραφές (π.χ. περαιτέρω ενίσχυση της πιστωτικής διαδικασίας διαλογής του κινδύνου αλλά και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, αφού δεν θα μεσολαβούσε το φίλτρο των τραπεζών που μοιράζονται τον κίνδυνο), και τα συνοδά κεφάλαια για την υλοποίησή τους. Σε κάθε περίπτωση, ο επιμερισμός του κινδύνου μεταξύ ιδιωτικών και δημόσιων κεφαλαίων (εν προκειμένω μεταξύ τραπεζών και ΕΤΕΑΝ ΑΕ) είναι ο καλύτερος και διαχρονικά αποτελεσματικότερος τρόπος για την διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος.

Περαιτέρω, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψή της ΕΤΕΑΝ ΑΕ μέχρι σήμερα περιπτώσεις αιτημάτων, στις οποίες δεν ελήφθησαν υπόψη κατά προτεραιότητα οι προοπτικές βιωσιμότητας της προτεινόμενης επένδυσης σε συνδυασμό με αυτές της επιχείρησης. Αυτό μπορεί να έχει γίνει μόνο στην περίπτωση που από το υποβαλλόμενο επιχειρησιακό σχέδιο δεν θα μπορούσαν να προκύψουν βάσιμα συμπεράσματα ως προς τις προοπτικές βιωσιμότητας για ένα εύλογο χρονικό διάστημα.

Μέχρι την ολοκλήρωση ενός μόνιμου μηχανισμού υποστήριξης και διαχείρισης ιδιωτικού χρέους, κρίθηκε αναγκαία η εισαγωγή μιας διάταξης βασιζόμενης σε κοινωνικά-οικονομικά κριτήρια, η οποία παρέχει προστασία στη συντριπτική πλειοψηφία των νοικοκυριών με χαμηλό και μέσο εισόδημα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το ν. 4224/2013, από 01.01.2014 και μέχρι 31.12.2014 απαγορεύονται οι πλειστηριασμοί ακινήτων οφειλετών, που χρησιμεύουν ως κύρια κατοικία τους, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις υπαγωγής στο νόμο: α) η αντικειμενική αξία της κύριας κατοικίας δεν υπερβαίνει τις 200.000 ευρώ, β) το καθαρό οικογενειακό εισόδημα χωρίς τις κρατήσεις για τα ασφαλιστικά ταμεία, φόρο εισοδήματος και εισφορά αλληλεγγύης, είναι μέχρι €35.000 και γ) η συνολική αξία κινητής και ακίνητης περιουσίας είναι μικρότερη ή ίση με €270.000. Από το ποσό αυτό, το σύνολο των καταθέσεων και κινητών αξιών του οφειλέτη δεν πρέπει να υπερβαίνει τις €15.000.

Με την ψήφιση του ιδίου νόμου ορίστηκε η σύσταση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΚΥΣΔΙΧ) προκειμένου να υπάρχει ένα ανώτατο κυβερνητικό όργανο το οποίο θα εισάγει και θα παρακολουθεί τις απαραίτητες δράσεις για τη δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού της επίλυσης του μη εξυπηρετούμενου ιδιωτικού χρέους φυσικών, νομικών προσώπων και επιχειρήσεων.

Με την υπ' αριθμ. 6 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου της 17/02/14 (ΦΕΚ 39 Α') συστάθηκε το Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, το οποίο αποτελείται από τους Υπουργούς Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο ως εποπτεύον όργανο κατά τη μεταβατική διαδικασία, έχει ως αποστολή τη διαμόρφωση πολιτικών σχετικά με την οργάνωση ενός ολοκληρωμένου και μόνιμου μηχανισμού αποτελεσματικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ιδιωτικών δανείων.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο υιοθέτησης των καλύτερων διεθνών πρακτικών για τις χώρες που αντιμετωπίζουν όμοια με τη δική μας προβλήματα στη διαχείριση του μη εξυπηρετούμενου ιδιωτικού χρέους, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί επιτυχώς, έχει ήδη θεσπιστεί Κώδικας Δεοντολογίας Τραπεζών από την εποπτεύουσα αρχή ΤτΕ (ΦΕΚ Β' 2289/27.08.2014), ο οποίος συμπεριλαμβάνει αυστηρούς κανόνες σχετικά με τη συμπεριφορά των τραπεζών προκειμένου να διευκολύνονται οι οφειλέτες στην αποπληρωμή των δανείων τους, με την παροχή ρυθμίσεων και λύσεων που προβλέπονται σε αυτόν.

Στο πλαίσιο της εντολής του, το ΚΥΣΔΙΧ έχει ανακοινώσει τις αρχές του «συνεργάσιμου δανειολήπτη» και των «εύλογων δαπανών διαβίωσης», με βάση τα ετήσια στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ορισμοί που αποτελούν μέρος του ως άνω Κώδικα Δεοντολογίας, προκειμένου να αξιοποιηθούν στις διαδικασίες που ορίζει ο τελευταίος, καθώς και σε απόπειρες εξωδικαστικού συμβιβασμού και ως «μπούσουλας», εφόσον κρίνεται σκόπιμο για τη διευκόλυνση των δικαστών.

Περαιτέρω το ΚΥΣΔΙΧ επεξεργάζεται σχέδιο ειδικών μηχανισμών στήριξης μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σκοπός είναι ο εντοπισμός διαδικαστικών, θεσμικών και άλλων ελλειμμάτων και εμποδίων προκειμένου να εισαχθούν μηχανισμοί που θα οδηγούν σε άμεση και ικανοποιητική αναδιάρθρωση οφειλών βιώσιμων επιχειρήσεων, μέσα από «βέλτιστες πρακτικές» που χρησιμοποιούνται σήμερα στην Ευρώπη καθώς και να ενισχυθεί η πτωχευτική διαδικασία.

Παράλληλα, άμεσος στόχος του ΚΥΣΔΙΧ είναι η κατάρτιση δράσεων ευαισθητοποίησης για την άμεση και αποτελεσματική ενημέρωση και υποστήριξη των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τη λήψη αποφάσεων επί θεμάτων διαχείρισης οφειλών, καθώς και η δημιουργία δικτύου παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για θέματα διαχείρισης οφειλών.

Παράλληλα ο υφιστάμενος νόμος 3869/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν. 4161/2013, συνεχίζει να αποτελεί ένα μόνιμο πλαίσιο προστασίας υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων που δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα. Το άρθρο 2 παρ 1 του Πτωχευτικού Κώδικα ορίζει ότι πτωχευτική ικανότητα έχουν οι έμποροι. Κατά το άρθρο 1 του Β.Δ. της 19-04/1-5/1835, έμποροι είναι όσοι μετέρχονται πράξεις εμπορικές και κύριο επάγγελμα έχουν την εμπορία. Επίσης, κατά το Β.Δ. 2/14-05-1835, προβλέπεται ποιες είναι οι εμπορικές πράξεις βάσει των οποίων κάποιος αποκτά την εμπορική ιδιότητα. Οι έμποροι έχουν τη δυνατότητα να προσφύγουν στη διαδικασία του Πτωχευτικού Κώδικα.

Στο πεδίο εφαρμογής του ν.3869/2010 υπάγονται και οι επαγγελματίες που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα, όπως ενδεικτικά γιατροί, μηχανικοί, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι κλπ, ομοίως, οδηγοί αυτοκινήτων, ηλεκτρολόγοι, μηχανικοί, υδραυλικοί, ηλεκτρονικοί, προγραμματιστές κ.λ.π, που, όπως έχει κριθεί από τα δικαστήρια, είτε δεν έχουν την εμπορική ιδιότητα είτε αποκλειστικώς ή κατά κύριο λόγο ασκούν την εμπορική τους ιδιότητα μέσα από την προσωπική τους εργασία και δεν χαρακτηρίζονται ως έμποροι.

Σημειώνεται περαιτέρω, ότι κατά τη δικαστική ερμηνεία και νομολογία¹ στο πεδίο εφαρμογής του νόμου ήδη υπάγονται και οι «μικροέμποροι», δηλαδή φυσικά πρόσωπα που ασκούν την εμπορική τους δραστηριότητα κατά βάση μέσα από την προσωπική τους εργασία, αποβλέποντας στον βιοπορισμό τους και έχουν περιορισμένες οφειλές από εμπορικές πράξεις. Τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση για δικαστική ρύθμιση των χρεών, όπως ο νόμος ορίζει. Επιπλέον υπάγονται και όσοι είχαν εμπορική ιδιότητα και έπαψαν την εμπορία ή την οικονομική τους δραστηριότητα χωρίς να έχουν παύσει τις πληρωμές τους (άρθρο 2 παρ. 3 Πτωχευτικού Κώδικα).

Σημειώνεται ότι κατά τις διατάξεις του ν. 3869/2010 όπως τροποποιήθηκε με το ν.4161/2013, προβλέπεται αίτημα διάσωσης μόνον της κύριας κατοικίας και ρύθμιση των χρεών όπως κατά περίπτωση κριθεί από το δικαστήριο.

Περαιτέρω, για την κάλυψη της ανάγκης ρευστότητας των επιχειρήσεων ευρίσκεται σε λειτουργία στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, με χρηματοδότηση και από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα 2007-2013» (ΕΠΑΝ II), μια σειρά βασικών χρηματοοικονομικών εργαλείων που στοχεύουν να δώσουν λύση στις ανάγκες των επιχειρήσεων στις παρούσες συνθήκες χρηματοπιστωτικής στενότητας, τόσο στο επίπεδο των επιχειρήσεων όσο και στο επίπεδο του τραπεζικού τομέα:

1. Ταμείο Επιχειρηματικότητας (ΤΕΠΙΧ) με δημόσιους πόρους ύψους 540 εκ. € για την παροχή δανείων και εγγυήσεων και τα εξής επιμέρους εργαλεία: Ταμείο για την Εξωστρέφεια, Ταμείο Εγγυήσεων, Ταμείο Επιχειρηματικής Επανεκκίνησης και Ταμείο Νησιωτικής Επιχειρηματικότητας. Μέχρι τέλος Μαΐου εγκρίθηκαν 3.957 δάνεια συνολικού ύψους 370,81 εκ. € (δημόσιας δαπάνης 198,58 εκ. €) εκ των οποίων έχουν εκταμιευτεί τα 341,35 εκ. € (δημόσια δαπάνη 168,40 εκ. €) για 3.180 δάνεια.
2. Ελληνικό Ταμείο Επενδύσεων για ΜΜΕ (ΕΛΤΕΠ ΜΜΕ) με παροχή εγγυήσεων στην ΕΤΕ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων), για την δανειοδότηση από τις Τράπεζες ελληνικών ΜΜΕ, συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης 500 εκ. €. Μέχρι το τέλος Μαΐου υπεγράφησαν 323 δανειακές συμβάσεις επιχειρήσεων με τις συμβεβλημένες Τράπεζες συνολικού ύψους 171 εκ. €.
3. Πρωτοβουλία JEREMIE με 4 επιμέρους εργαλεία δανειοδότησης με ευνοϊκούς όρους και συμμετοχής κεφαλαίου για τις ΜΜΕ, συνολικής δημόσιας δαπάνης 250 εκ. €. Μέσω της πρωτοβουλίας έχουν ευνοηθεί μέχρι στιγμής περίπου 2.000 επιχειρήσεις.

Με στόχο τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση των εργαλείων αυτών καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες για την κατάλληλη αναδιαμόρφωση των όρων τους, προκειμένου να ανταποκριθούν καλύτερα στις απαιτήσεις της αγοράς και να καλύψουν τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων. Αναφέρονται ενδεικτικά ο επανασχεδιασμός και η ανακατανομή πόρων των εργαλείων, προκειμένου να δίνονται στις επιχειρήσεις και δανειακά κεφάλαια κίνησης, καθώς και η προκήρυξη ειδικής δράσης για τις επιχειρήσεις της Κεφαλονιάς μετά τον καταστροφικό σεισμό του Ιανουαρίου 2014, για την οικονομική ενίσχυση των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων του Νομού μέσω δανεισμού με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους και χωρίς απαίτηση προσημείωσης ακινήτου.

Οι προσπάθειες αυτές αποδίδουν και, με εμφανώς βελτιωμένους τους ρυθμούς απορρόφησης των διαθέσιμων κεφαλαίων των Ταμείων το τελευταίο εξάμηνο, πάνω από 6.300 επιχειρήσεις μέχρι στιγμής έχουν λάβει κεφάλαια με ευνοϊκούς όρους μέσω των εργαλείων αυτών.

Στο πλαίσιο της ίδιας προσπάθειας, προωθείται η λειτουργία του Ελληνικού Επενδυτικού Ταμείου, με τη χρηματοδοτική συμβολή εγχωρίων και ξένων, δημοσίων και ιδιωτικών κεφαλαίων, με στόχο, κατά την κρίσιμη παρούσα συγκυρία, να συμβάλει στην ενίσχυση της ρευστότητας των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Ταυτόχρονα, ευρίσκεται σε εξέλιξη ο επανασχεδιασμός των χρηματοδοτικών εργαλείων, σε συνεργασία και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να επιτευχθεί η προσαρμογή των κοινοτικών κανόνων στις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων. Στόχος είναι να αξιοποιηθούν το ταχύτερο δυνατόν τα κοινοτικά κονδύλια του νέου

ΕΣΠΑ 2014-2020, ώστε να διοχετευθούν χρήματα στην πραγματική οικονομία. Με τον συνδυασμό αυτών των παραγόντων αλλά και των υπό σχεδίαση νέων μέτρων και πολιτικών για την αναδιάρθρωση του ιδιωτικού χρέους, αναμένεται σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα να υπάρξει ανάσα ρευστότητας στις μικρομεσαίες, κυρίως, επιχειρήσεις.

Ο Υπουργός

Νίκος Δένδιας

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ

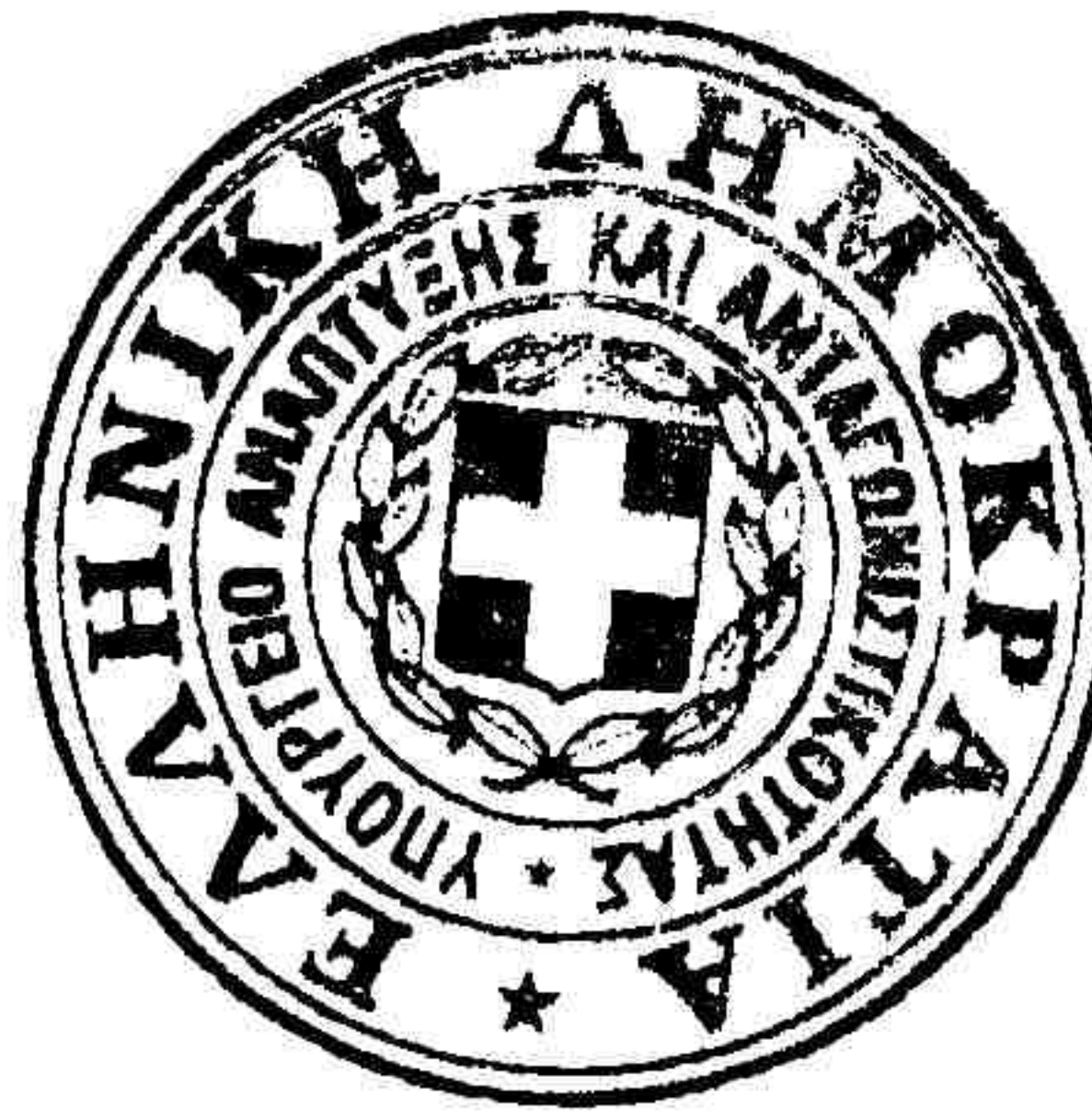
Γραφ. Υπουργού

Γραφ. Κοιν/κού Ελέγχου

Αρ. σελ. απάντησης (5)

Αρ. σελ. συνημμένων (0)

Συνολικός αρ. σελίδων (5)

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΔΙΕΚ/ΣΗΣ

κ.α.α

Αλεξόπουλος Σταύρος